

# PORADNIK DLA CZYTAJĄCYCH

WIADOMOŚCI MIESIĘCZNE O KSIĄŻKACH NOWYCH I DAWNIEJSZYCH

PODAWANE PRZEZ KSIĘGARNIĘ M. ARCTA w WARSZAWIE NOWY-SWIAT 53.

DODATEK BEZPŁATNY DO „ŚWIATA”

## POETA DOBREJ WOLI, ZYGMUNT KRASIŃSKI.

(W setną rocznicę urodzin).

Jedną z wybitnych cech naszego życia narodowego w ubiegłym stuleciu było to, że poezja nasza w tym okresie miała charakter wybitnie polityczny: od ody Kajetana Koźmiana na zwycięstwo Napoleona pod Marengo (1800) do „Wesela” Wyspiańskiego (1900), długi szereg najznakomitszych naszych utworów tego wieku nie był, w gruncie rzeczy, niczem innym, jak wykładnią artystyczną najwyższych dążeń narodu, jego potrzeb duchowych. Nigdzie, tak jak u nas, poezja nie zespoliła się z życiem ściśle i nierozrwalnie. Nie to zresztą dziwnego: naród, pozbawiony samodzielnności bytu politycznego, tylko w twórczości artystycznej mógł składać „swych myśli przędę i swych uczuć kwiaty”. A stosuje się to, w pewnej mierze, i do sztuk plastycznych (Matejko, Grottger) i do muzyki (Moniuszko, Chopin).

Politykujemy w poezyi. Czy to jest naszą zaletą, czy wadą, pochwałą dla nas, czy, w ustach wroga (Bismarck), szyderstwem, nie pora tu nad tem się rozwodzić. Chcieliśmy tylko, na tem miejscu, w dniu stoletniego jubileuszu urodzin Zygmunta Krasińskiego, przypomnieć, że twórczość autora „Irydionu” i „Przedświtu” była właśnie jednym z najznamienniejszych i najwybitniejszych objawów tego „politykowania w poezyi”.

Mickiewicz („Ballady”, „Dziadów” cz. II i IV, „Sonety”), Słowacki („Balladyna”, „W Szwajcaryi”, „Ojciec Zadumionych” i t. d.) mieli chwile natchnień artystycznych niezależnych od nastrojów środowiska, wchodzących w dziedzinę czystej sztuki; cokolwiek Krasiński, z chwilą przyjscia do dojrzałości duchowej, ze swych utworów za godne druku osądził (erotyki i wiersze ulotne znalazły się dopiero w jego papierach pośmiertnych), wszystko dokonywało się w narodzie i dla narodu.

I czy w „Nie-Boskiej Komedyi” z bystrością niepospolitą podpatruje objawy ruchów i walk społecznych i odkrywa ich tajne sprężyny, czy kreśląc w „Irydionie” ponurą i wyniosłą postać mściwego Greka, osłania przejrzyście szatą alegorii dzisiejsze na ziemiach polskich stosunki polityczne, czy w „Pokusie” i „Nocy Letniej” ostrzega przed nieprawomyślnością narodową, czy wreszcie w „Przedświcie”, „Psalmach przyszłości”, „Dniu dzisiejszym”, „Ostatnim”, „Resurrecturis” staje przed narodem, jako wieszcz, tłumacząc mu jego przeszłe losy i wytykając przyszłe drogi żywota i posłannictwa Chrystusowego wobec ludów Europy, poezja jego nigdy nie traci charakteru społecznego, jest zawsze i wszędzie „prowadzeniem walki piórami”, jak się wyraził Mickiewicz.

Ta wierna służba ideałom narodowym wiąże się u Krasińskiego z równie wierną służbą ideałowi etycznemu. „Pokój ludziom dobrej woli” — to był pierwszy głos wielkiej jego poezyi do narodu („Nie-Boska Komedia”, scena pierwsza). A ostatni wyraz tej poezyi to „Psalm dobrej woli” („z dusz wypełń kąkole złud święto-

kradzkich i daj wiekuiste wśród dóbr Twych dobro — daj nam dobrą wolę”).

Chce przez to poeta powiedzieć, że nie spełni się żadne prorocтво, jeśli się sami do tego nie przyczynimy („Ty bez nas samych nie możesz nas zbawić”), jeżeli nie zawołamy wraz z wieszczem: „Zginiecie, me pieśni, wstańcie czyny moje!” jeżeli, wraz z nimi, nie uderzymy w „czynów stal”, t. j. inaczej mówiąc, jeśli nie zechcemy udoskonalić się wewnątrz, aby być godnymi wzięcia na siebie misji Chrystusowej. Dlatego gniewa go tak, przejmując ohydą i zgrozą każdy objaw upadku moralnego, zepsucia, znikczemnienia, kalający białą szatę Narodu-Anioła („lecz narodu duch zepsuty to dopiero bólów ból”).

Wielka koncepcja historyzoficzna Krasińskiego Polski, jako Chrystusa narodów, i „próby grobu” nie ostała się wobec późniejszej krytyki dziejopisarskiej; dziś nikt z nas, za „Przedświtem”, nie „błogosławi ojców winy”. Ale te wskazania etyczno-narodowe, które Krasiński wprowadził z błędnych założeń historycznych, do dziś dnia nie straciły ni na wartości, ni na mocy, jak do dziś dnia nie skończyła się jeszcze rozgrywać akcja „Nie-Boskiej Komedyi”.

Naród żyje i żyć powinien tymi kanonami, pod groźbą ostatecznej zagłady. Prawe są one, czyste i wzniosłe, jak cała nasza poezja romantyczna, inna zgola, niż zwyrodniale w pewnej mierze romantyzmy narodów zachodnich.

### NOTATKA BIBLIOGRAFICZNA.

#### Wydania zbiorowe pism Z. Krasińskiego:

- „Pisma”, utwory z przedmową Stan. Tarnowskiego (4-te wydanie, Lwów, 1902).
- „Pisma”, 6 tomów, z przedmową J. Kallenbacha (Lwów, 1904).
- „Pisma”, 4 tomy, z przedmową H. Gallego (Kraków—Warszawa, 1907).
- „Pisma”, wydanie jubileuszowe, zupełne, staraniem rodziny (w druku).

#### Wydania popularne oddzielnych utworów: Cena kop.

- |                                        |            |
|----------------------------------------|------------|
| Nie-Boska Komedia, Bibl. Narod. Nr. 46 | (w druku). |
| Irydion                                | 31         |
| Noc letnia                             | 38         |
| Przedświt                              | 19         |

„ z objaśn. J. Michalskiego, „Książki dla wszystkich” Nr. 388

Psalm miłości Bibl. Narod. Nr. 21

Poezye liryczne „ Nr. 32, 36, 37, cz. I, II i III po 10

#### Monografie i zyciorysy (najważniejsze):

- Klaczko J. Poeta bezimienny (w „Pismach polskich”, Warszawa 1902).
- Tarnowski St. Zygmunt Krasiński (II wyd., Kraków, 1912).
- Hoesick F. Miłość w życiu Z. Krasińsk. (II wydanie, rozszerzone, Kraków, 1909).
- Kallenbach J. Zygm. Krasiński, życie i twórczość lat młodych (1812 — 1838) 2 t. (Lwów, 1904).
- Nehring Wł. „Nieboska” i „Irydion” (Studia. Poznań, 1884).
- Chlebowski Br. „Nieboska” i „Irydion”, oraz „Geneza Przedświtu” (Pisma, t. II, Warszawa, 1911).
- Mazanowski M. „Z. Krasiński.” (Charakter. literack., cena k. 30).

Książki i wydawnictwa, podawane w „Poradniku”, są do nabycia w księgarni M. ARCTA w Warszawie.

## „PODSTAWY WYKSZTAŁCENIA WSPÓŁCZESNEGO”.

Czem jest samouctwo w procesie ukulturalniania społeczeństw, nad tem nie trzeba się chyba rozwodzić. Zrozumiano to doskonale gdzieindziej, gdzie oddawna już ujęto je w pewne normy i, że tak powiemy, przepisy, gdzie powstały specjalne instytuty i wydawnictwa, dostarczające samoukom wskazówek i pomocy, gdzie istnieją setki czytelników ludowych, gdzie bibliotekarze z urzędu swego obowiązani są dostarczać potrzebującym wszelkich informacji w sprawie czytelnictwa i t. d.

U nas, wobec braku ogólnej orientacji w tym kierunku, sprawa ta jest jeszcze ważniejsza, jeszcze bardziej paląca, niż gdzieindziej. Znakomite w tym zakresie wydawnictwo, „Poradnik dla samouków”, odegrało tak ważną rolę w tej dziedzinie, że samo już może stanowić piękną kartę z dziejów naszego rozwoju umysłowego ostatniego ćwierćwiecza. Snać czyniło zadość istotnej, naglącej potrzebie.

Były jeszcze inne w tym kierunku usiłowania, które wszakże speliły na niczem, nie pozostawiły po sobie ni śluzu, ni pamięci.

Nie można tego powiedzieć o nowym wydawnictwie, które, niestety, nie jest tak powszechnie znane, jak na to zasługuje. Mówimy tu o biblioteczce dla samouków, złożonej z szeregu tomików, „obejmujących bądź całość jakiegokolwiek gałęzi wiedzy, bądź pojedyncze rozdziały, niekiedy nawet bardzo małe skrawki lub poszczególne zagadnienia rozmaitych umiejętności”.

Takie sobie postawiło założenie wydawnictwo, rozpoczęte przed dziesięciu laty pod kierunkiem znanego i zasłużonego już niemało popularyzatora wiedzy, W. M. Kozłowskiego, p. t. Podstawy wykształcenia współczesnego.

Dwie główne, a ważne zasady w pracy wykształcenia samego siebie stanowią podstawę planu niniejszego wydawnictwa: 1-o ujęcie jak najszerze całości, jako punkt wyjścia, a następnie pogłębianie szczegółów, zwłaszcza w gałęziach, do których studyjujący czuje pociąg szczególny; 2-o przewaga stanowiska uogólniającego nad informacyjnym, syntezy nad encyklopedyczną zbieraniem wiadomości.

Dotąd ukazało się 14 tomików „Podstaw wykształcenia współczesnego”, a wszystkie charakteryzują się „filozoficznym sposobem ujęcia przedmiotu” bez ujemnej popularności.

Pierwszy tomik, wstępny niejako, zawiera rozprawkę redaktora wydawnictwa, W. M. Kozłowskiego p. t. „Klasyfikacja umiejętności na podstawach filozoficznych, jako wstęp do wykształcenia ogólnego”, zawierającą dużo materiału ogólno-kształcącego dla inteligentnego samouka.

Tenże autor (prócz przekładów kilku książeczek z obcych języków) zaopatrzył wydawnictwo w doskonałą, zwię-

złą, jasną, w dwu małych tomikach zawartą „Historię filozofii”.

Z oryginalnych prac wydano w „Podstawach wykształcenia współczesnego” prof. Piotra Chmielowskiego „Krytyczno-porównawczy przegląd dziejów piśmiennictwa polskiego” (w 2 tomikach), wyborny podręcznik dla tych, co pragną usystematyzować i zsyntetyzować swe rozpieczętowane wiadomości w zakresie literatury ojczystej.

Dziejów starożytnych dotyczą następujące tomiki: M. A. Creightona „Historia Rzymu”, A. C. Fyffe’a „Historia Grecji”, R. C. Jebba „Historia literatury greckiej” i E. E. Freemana „Polityka porównawcza czyli instytucje polityczne Greków, Rzymian i Germanów”. Nowoczesność odtwarzają: H. de B. Gibbinsa „Historia przemysłowa Anglii”, B. Baxa „Historia rewolucji francuskiej”, A. de Tocqueville’a „Dawne rządy i rewolucja”.

Pozostałe tomiki wypełniają następujące dzieła: E. E. Freemana „Dzieje Europy”, pokrótce, a pomimo to do-kładnie opowiedziane, oraz niezmiernie interesująca rzecz B. Worsfolda „O sędziw w literaturze”. Dalsze tomiki — w druku i w przygotowaniu.

Widzimy z tego zwięzłego przeglądu, że „Podstawy wykształcenia współczesnego”, bardzo szczęśliwie pomyślane, powinny znaleźć się na półkach każdej biblioteczki domowej obok innych dzieł ogólno-kształcących.

### NOTATKA BIBLIOGRAFICZNA.

„Podstawy wykształcenia współczesnego” zawierają następujące tomiki:

- Tom I. Kozłowski W. M. Klasyfikacja umiejętności kop. 40, w opr. kop. 60  
 „ II. Freeman E. E. Dzieje Europy. kop. 60 „ „ 80  
 „ III. Creighton M. A. Historia Rzymu „ 60 „ „ 80  
 „ IV. Kozłowski W. M. Historia filozofii. Cz. I. kop. 60, w opr. kop. 80  
 „ V—VI. Chmielowski P. Krytyczno-porównawczy przegląd dziejów piśmiennictwa polskiego rb. 1,20, w opr. 1,60  
 „ VII. Fyffe A. C. Historia Grecji. kop. 60 „ 80  
 „ VIII. Jebb R. C. Historia literatury greckiej kop. 60 w opr. „ 80  
 „ IX. Gibbins H. de B. Historia przemysłowa Anglii, kop. 60 w opr. k. 80  
 „ X. Worsfold B. O sędziw w literaturze. kop. 60 w opr. 80  
 „ XI. Freeman E. E. Polityka porównawcza czyli instytucje polityczne Greków, Rzymian i Germanów. kop. 60, w opr. „ 80  
 „ XII. Kozłowski W. M. Historia filozofii. Cz. II (wiek XIX). rb. 1, w opr. 1,25  
 „ XIII. Bax Balfort. Historia rewolucji francuskiej. kop. 75 w opr. rb. 1, —  
 „ XIV. Tocqueville A. dr. Dawne rządy i rewolucja. kop. 60 w opr. „ 80  
 „ XV. Karejew M. Pogląd ogólny na dzieje Europy Zachodniej w pierwszej połowie XIX w. (w druku).

## NOWE KSIĄŻKI.

Ważniejsze wydawnictwa z miesiąca stycznia i lutego r. b.

### Bibliografia.

Czerwijowski F. „Bibliotekarz”, krótkie wskazówki dla pracujących w bibliotekach. — 75

Garść wskazówek i informacji dla bibliotekarza, dotyczących sposobów katalogowania i rozmieszczania książek. Wykład jasny, znajomość fachowa przedmiotu wyczerpująca. „Lamus”. Rok III. Lwów. 5,—

Wspaniały ten pod każdym względem tom, bogato ilustrowany (między inn. reprodukcje

24 dzieł artystów polskich z Galerii miejskiej we Lwowie, i to artystów takich, jak Matejko, Grottger, Chełmoński, Wyspiański, Malczewski, kolorowa plansza z obrazu J. Kosaka „Stadnina” i t. d.), w części pierwszej, p. t. „Dzisiaj”, podaje cały szereg utworów i prac pisarzy współczesnych, w części drugiej zaś: „Wczoraj”, między inn. bardzo ciekawe, wydobyte z rękopisów przez Br. Gubrynowicza, fragmenty Słowackiego (urywki „Króla-Ducha” i pism filozoficznych). „Lotnik i Automobilista”. Nr. 2, 1912. — 30

„Rydwani”, miesięcznik, poświęcony sprawom twórczości i kultury polskiej. — 55

### Teologia, dzieła treści religijnej.

Dermont D. To jest przykazanie moje, abyście się społecznie miłowali.

Jan, rozdz. III 34. 1,20  
 Książka niniejsza jest pierwszą u nas próbą zreformowania nauki domowej religii. Autorka pragnie, by nauka ta nie ściągała się do mechanicznego powtarzania gotowych for-

muł, lecz dążyła do rozwoju moralnej strony dziecka. W tym więc celu autorka w pierwszej części zestawiała z Ewangelią żywot Chrystusa, w drugiej zaś — na podstawie nauk i przypowieści z Nowego Testamentu, rozwinięta wykład Boskiego nakazu wzajemnego miłowania się, stosując go do umysłu dziecka i jego codziennego otoczenia.

Niedziałkowski Ks. K. Złote Myśli. 1,25

### Filozofia, psychologia, estetyka, etyka, krytyka.

Bujakowski Dr. Z. Podstawy Etyki Schopenhauera. — 60

Epiktet. Pamiętnik. Podręcznik moralności stoickiej. Z oryginału greckiego przełożył i wstępem opatrzył Józef Jankowski (Biblioteczka hermetyczna). — 40

Nieoceniona książka, jako podręcznik moralny dla młodzieży dojrzałej, pragnącej udoskonalenia i utrwalenia swej władzy rozumnej, jako istotnej posady szczęścia, ponadtem wszystkim, co znikome i „co nie do nas należy”, jak się wyraża filozofia stoicka. Żołnierski, atletyczny styl pamiętnika, prostota i siła przekonania, wzniosłość moralna czynią zasadę stoicką tej książki i nigdy niewyczerpaną i gruntującą, by tak rzec, ideały i wszelką ascezę chrześcijańską. Książeczka ta, wytwornie przełożona, stanowi jeden z zeszytów „Biblioteczki hermetycznej”, wydawanej przez Józefa Jankowskiego.

Faguet E. Dziesięć przykazań miłości. — III. Kochaj rodzinę. — Z francuskiego przełożył A. L. — 50

O całości niniejszego wydawnictwa pisaaliśmy już na tem miejscu (p. „Poradnik dla czytających”, Nr. 1, str. 3 w Nr. 9 „Świata”). Obecnie dodamy jeszcze kilka słów o nowo wydanym tomiku (III), p. t. „Kochaj rodzinę”. Rzeczą było ciekawą, jak autor francuski, wobec powszechnego, zwłaszcza we Francji, rozluźnienia węzłów rodzinnych, rozwijał tę zawilgłą sprawę. I przekonaliśmy się, z wielką radością, że Faguet przypisuje rodzinie wielkie znaczenie w życiu społecznym. Więcej nawet: jest on w znacznym stopniu, jak na dzisiejszego Francuza, radykalistą, pragnąłby, by młodzieńcy, wstępujący w związek małżeński, zachowali swą dziewiczość w takiej czystości, jak ich narzeczone. Dlatego też doradza małżeństwa wczesne, w okresie przyjęcia do zupełnej dojrzałości cielesnej u obojga płci. Dalsze tomiki tej interesującej kolekcji — w druku.

Hartinghova Z. Ku światłu, pokłosie myśli z niwy życia i ducha, z dzieł: Karola Wagnera, Emersona, Maeterlincka, Sédira, Johna Lubbocka, Drumonda, Maze Sancier, Ruskina, Tolstoja, Jouberta, Dory Meleggri, prof. Hilty, Guiberta, Ed. Schurra i in. (Księgi życia i ducha). rb. 1,60 w opr. rb. 2—

W dziele tem, należącym do pięknego cyklu „Książki życia i ducha”, wyłożyła autorka zasady głębokich myślicieli, którzy wszyscy wyznawali wiarę w doniosłość i piękność życia, walcząc przeciw pesymizmowi nowoczesnej epoki i wykazując potęgę ducha ludzkiego, sprzymierzającego z potęgami dobra, działającymi tajemniczo w świecie. Główną treścią tego dzieła jest odrodzenie ludzkości na podstawie czystej nauki Chrystusowej. Wniosło, pełne miłości i samozaparcia słowa Zbawiciela posłużyły autorce za fundament, na którym wzniosła gmach swej nauki, tworząc szkielet całego dzieła, przesiąkniętego nawskroś tą nauką, temi zasadami. „Ku światłu” jest nie tylko dobrą książką, ale jest zarazem dobrym czynem. Krzepi ducha, utwierdzając go w poczuciu własnej królewskości i siły, dającemu zwycięski opór warunkom zewnętrznym życia. Dlatego też polecamy je gorąco tym, którzy pragną wyrwać się niekiedy z powszedniości życiowej, aby zaczerpnąć szerszego oddechu wyżyn.

Hoene-Wroński. Propedeutika mesyaniczna, zasady filozofii absolutnej. Przekład i słowo wstępne Józefa Jankowskiego (Biblioteczka hermetyczna). — 40

Po raz to pierwszy ukazuje się w przekładzie dziełko filozofa, znanego u nas tylko z nazwiska, rzec można, z legendy, który, będąc Polakiem, jest może jednym z największych i najgłębszych duchów, jakie ludzkość przez ciąg licznych wieków wydała. Zawiera ono zsyntetyzowany schemat jego filozofii, zawarte w stu kilkudziesięciu tomach jego prac, i rozwija w dołączonych notach główne zasady „prawa twórczego”. Wielbiel filozofii Wrońskiego i badacz dróg tradycyjnej Wiedzy Jedności, utalentowany pisarz i poeta, Józef Jankowski, dokonał trudnego przekładu z całą ścisłością i umiłowaniem przedmiotu na poczet wydawanej przez się „Biblioteczki hermetycznej.”

James W. Filozofia Wszechświata. 1,80 Treść tych ośmiu w wysokim stopniu pouczających, przystępnych, a wyczerpujących przedmiot do dna wykładów jest następująca: 1) typy myślenia filozoficznego, 2) idealizm monistyczny, 3) Hegel i jego metoda, 4) Fechner, 5) synteza świadomości, 6) Bergson i jego krytyka intelektualizmu, 7) ciągłość doświadczenia, 8) wyniki.

Jankowski J. Magia piękności (teoria równowagi wagi). Zarys Wiedzy Jedności. Listy do przyjaciółki. 1,20

Pierwsze oryginalne dzieło w języku polskim, zawierające zarys wiedzy t. zw. ezoterycznej, w opracowaniu samostnem, wyposażone pięknym i podniosłym poetyckim stylem. Wykład, podany w formie listów do przyjaciółki, zawiera, poza wyłączeniem zasad ogólnych, teorię jedności woli, sposoby kultury psychofizycznej (oddychanie, jedzenie, leczenie, sen i t. d.), wraz z metafizyczną doktryną, stanowiącą samodzielną teorię autora, jednego z wybitnych u nas znawców wiedzy tajemnej, teorię t. zw. równowagi wagi. Schematy i rysunki na końcu książki dopełniają tej wielce interesującej nowości.

Pietkiewicz Z. Na łukach słońca. 2,50

Zadaniem książki jest poszukiwanie drogi, na której człowiek mógłby osiągnąć wieki młodocia, młodocia zarówno duszy, jak i ciała. Dla odnalezienia jej autor zwraca się do najgłębszej dziedziny życia wewnętrznego i w szeregu obrazów pokazuje znalezione tajemnice. Książkę, napisaną stylem podniosłym i uroczystym, stosownie do podniosłości i powagi obranego przedmiotu, szczerze radzimy przeczytać wszystkim ludziom, upadającym na duszy i znudzoną życiem.

Piniński L. Pod wrażeniem „Rozmyślań” Marka Aurelego. Lwów. 1,—

Sobeski M. Interludia z pogranicza sztuki i filozofii. Kraków. 1,20

Na całości niniejszego tomu „Interludiów” filozoficznych i estetyczno-literackich składają się następujące studia: „Z filozofii tragedii”, „Mistyka Słowackiego”, „W sprawie filozofii sztuki”, „Idea w sztuce”, „Myśl a marmur”, „Rodin o sobie”, „Twórczość artysty”, „Henryk Bergson”, „Drogi do metafizyki”.

### Nauki społeczne i handel.

Badura W. Włosciańskie spółki mleczarskie. Wstęp d-ra Tadeusza Ryłskiego, z 28 rysunkami. Lwów. — 30

Hilchen Dr. H. Historia drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, 1835-1848-1898. 4,—

Hulanicki Cz. 1) Warszawski Związek Robotczy, 2) Stowarzyszenie Techników w Warszawie. 1,—

Kramsztyk St. Wykład arytmetyki handlowej. Część ogólna, wyd. III. 1,35

Luxenburg M. Ubezpieczenia robotników, projekt prawa 1912 r. — 40

Olszewski B. O legitymacji spadkobierców przy odbiorze depozytów w postaci majątków ruchomych. — 50

Orłowski A. Ubezpieczenia robotnicze w Dumie Państwowej. — 20

Rząd A. Poradnik dla towarzystw drobnego kredytu. 1,25

Sily wodne w Galicji, 4 zeszyty: I — Dunajec, II — Strzyż-Opór, III — Soła, IV — Skawa. Lwów. 6,—

Wiśniakowski A. J. Słownik wyrazów i wyrażań handlowych (Książki dla wszystkich) Nr. 543. — 60

### Historia, biografia, heraldyka, numizmatyka.

Balzer O. Skartabelat w stroju szlachectwa polskiego. Kraków. 3,15

Gobineau Hr. J. Odrodzenie, sceny historyczne. Przełożył i przedmową poprzedził, Adolf Strzelecki. Cz. IV — Leon X, cz. V — Michał Anioł (Książki d. wszyst.). — 50 — Toż 5 części w 1 tomie w większym formacie, z 5 ilustracjami. 1,80

Mało jest książek, z którychby można było z taką łatwością, a zarazem rozkoszą estetyczną poznać ducha i charakter wielkiej epoki Odrodzenia. Hr. Gobineau, dyplomata, historyk i esteta (1816—1882), za życia prawie że zapomniany, teraz dopiero przyszedł do należytej mu popularności i sławy. W roku 1894 we Fryburgu (w Brysgowii), z inicjatywy d-ra Ludwika Schumanna, powstało stowarzyszenie (Gobineau-Vereinigung), mające na celu rozpowszechnienie jego dzieł i doktryn, a najznakomitsi pisarze (A. Sorel, E. Schuré, E. Seillières, R. Drayfus) poświęcają swe pióra rozbiorowi jego utworów. Wśród tych utworów powyższy: „La Renaissance, scènes historiques”, należy do najznakomitszych (w r. 1878 uwieńczyła je Akademia Francuska). W tych bowiem przepięknych dialogach, znakomicie ilustrujących wypadki i ludzi (cz. I — „Savonarola”, cz. II — „Cesar Borgia”, cz. III — „Juliusz II”, cz. IV — „Leon X”, cz. V — „Michał Anioł”), najlepiej wypowiada się rodzaj umysłu i twórczości autora: wytworność rysunku, świetna intuicja, arystokratyzm szlachetny, wybitny intelektualizm. Pozyskanie tej przepięknej książki dla naszej literatury (cz. I wyszła w r. 1908, cz. II i III — w r. 1909, cz. IV i V — obecnie, a także ukazało się wydanie ozdobne całości w jednym tomie na lepszym papierze, w większym formacie, z 5 ilustracjami), w doskonałym przekładzie p. A. Strzeleckiego, należy uważać za objaw ze wszech miar dodatni. Nie zwracaliśmy snać jeszcze zaliczających w XVI wieku węzłów kulturalnych z Odrodzeniem włoskim, czego dowodem utwory Klaczki, Konopnickiej, Chładowskiego.

Jabłonowski A. Pisma tom V. Słowiańszczyzna południowa oraz Wołosza i Albania. 2,50

W niniejszym (V) tomie studyów historycznych zasłużonego badacza dziejów naszych kresów wschodnich mieszczą się jego prace, dotyczące Słowiańszczyzny południowej, Wołoszy i Albanii, a więc: o biskupie Strossmayerze, o Dubrowniku, o Hercegowinie, o Belgradzie, o Czarnogórze, o Bułgarach, o Słoweńcach, o Wołoszczyźnie, o Albanii i t. d. Wszystkie te studia, jak wogóle wszystko, co wyszło z pod pióra czcigodnego autora, odznaczają się wielką gruntownością.

Kotulczyński L. Pamiętniki 1826-1894. 2,—

Kozicki St. Zjednoczenie Włoch. — 45

Kraushar A. Widoki Warszawy i jej okolic Karola Alberti'ego, malarza nadwornego hesko-darmsztadzkiego ze schyłku

Książki i wydawnictwa, podawane w „Poradniku”, są do nabycia w księgarni M. ARCTA w Warszawie.

XVIII wieku (Nakł. Tow. Miłośników Historii). — 1—

Kutrzeba St. Źródła polskiego ceremonialu koronacyjnego. — 70

Pawłowski Dr. Br. Zajęcie Lwowa 1772 r. Lwów. — 90

Bardzo cenna monografia, rzucająca nowe światło na tę chwilę przełomową w dziejach Lwowa, bogato ilustrowana, wchodzi w skład wydawnictwa Towarzystwa Miłośników przeszłości Lwowa, p. t. „Biblioteka Lwowska”.

Wizerunki Królów i Książąt Polskich. Zeszyt II. Rysunki czarne i kolorowe M. Barwickiego. Tekst H. Mościckiego. — 50

Wołyniak. Bazylianie we Włodzimierzu i Tryhorach. — 1,25

Zdziechowski M. U opoki mesyanizmu. Nowe szkice o psychologii narodów Słowiańskich. Lwów. — 3,25

Bardzo ciekawa i godna poznania książka: o nacjonalizmie rosyjskim od Katkowa do chwili obecnej, o rewolucjonizmie rosyjskim (Aleksander Herzen, Michał Bakunin, Lew Tołstoj i jego „Zmartwychstanie”, o ruchu religijnym w Rosji w r. 1905, 1907 i 1911, cerkiew rosyjska w chwili obecnej, filozofia Cziczeryna), wreszcie o odgłosach mesyanizmu w Polsce współczesnej. A choćby się kto i nie godził na wywody ostateczne autora studyów o „Mesyanistach i Słowianofilach”, oraz o „Byronie i jego wieku”, przeczyta tę książkę z zacięciem, tyle w niej rzeczy nowych i niezmiennie interesujących.

### Historia i teoria literatury.

Gomulicki W. Złotousty. O Piotrze Skardze jako człowieku, kapłanie, mówcy, pisarzu i patryocie (Książki dla wszystkich). — 20

Dla upamiętnienia 300 ej rocznicy śmierci Skargi, wielkiego patryoty i znakomitego pisarza, jednego z najczystszych duchów naszej przeszłości dziejowej, skreślił W. Gomulicki popularny, zwięzły, ale wyczerpujący zarys jego życia i prac. „Skarga—mówi autor w przedmowie — to coś więcej, niż imię, rylcem historii literatury utrwalone. Skarga to w danej chwili uosobienie dobrego, zbawczego ducha narodu, olbrzymia postać świetlana, która z rozkrzyżowanymi rękoma staje na drodze życia, aby powstrzymać naród, do przepaści leżącej. Skarga — to serce serc.” I dobrze się stało, iż w małej, przystępnej książeczce znalazł w niniejszym, pamiętnym roku swój wizerunek duchowy ten, kto na 200 lat przed Mickiewiczem kochał i cierpiał za miliony. Dodać należy, że arcydzieło Skargi, „Kazania sejmowe”, stanowi jeden z tomików „Biblioteczki narodowej”.

Grabowski T. Juliusz Słowacki, jego żywot i dzieła na tle współczesnej epoki, tom II-gi. Kraków. — 1,60

Pierwszy tom monografii niniejszej wyszedł przed trzema laty, w setną rocznicę urodzin Słowackiego. Dziś ukazuje się drugi — i ostatni, zawierający spokojny, rozważny, przedmiotowy obraz twórczości poety od roku 1842, t. j. w epoce jego mistycyzmu. Tem cenniejsza to praca, że ten właśnie okres twórczości, do którego odkryto niedawno tyle materiałów, nie znalazł dotąd należytej (poza stroniczym, bądź co bądź, Tretiakiem) syntezy. Książka T. Grabowskiego wypełnia lukę dotkliwą. Dodajmy, że monografia Grabowskiego, w streszczeniu, przez samego autora dokonaniem, wyszła w „Książkach dla wszystkich”, w 3-ch niewielkich tomikach (cena kop. 25, 30 i 30).

Kwiatkowski R. Poezya i przyroda w Japonii. — 40

Magiera Jan. Język polski w szkole, czytanie «Pana Tadeusza» na stopniu niższym. — 35

Tarnowski St. Zygmunt Krasiński, 2 tomy. Kraków. — 9,—

### Geografia, etnografia i podróże.

Choroszewski W. Mapa językowa i wyznaniowa Galicji. Lwów. — 1,—

Mycielski-Trojanowski Hr. E. Wyprawa myśliwska do krainy Massai. — 1,80

Rzecz, wydana wytwornie, pięknie ilustrowana, opowiada o przeprawach i polowaniach w Afryce środkowej, tej samej, mniej więcej, okolicy, która służy za teren aktywności scen powieści H. Sienkiewicza: „W puszczy i pustyni”.

Nałkowska A. Geografia ziem dawnej Polski, z licznymi rysunkami w tekście. Wydanie drugie, przejrzane i poprawione przez autorkę. — 90—

Podręcznik niniejszy, doskonale pod względem metodycznym i z gruntowną znajomością rzeczy ułożony, powinien znajdować się w każdym domu polskim, dla którego hała: „Poznaj swój kraj” i „Cudze chwalicie, swego nie znacie”, nie są pustym dźwiękiem. Ukazuje się on w drugim już wydaniu, znacznie poprawionym przez autorkę, ozdobionym licznymi ilustracjami, starannie dobranymi, wybornie naocześnie różnicznymi motywy krajobrazowe i obrazy życia i obyczajów na naszej ziemi.

Nałkowski W. Geografia malownicza. Opisy z wrażeń podróżników. Cz. V. Azja, z licznymi rysunkami. — 1,80

Niedawno zmarły, znakomity, nie doceniony jeszcze dostatecznie geograf nasz, Wacław Nałkowski, wychodzi w dzieło tem ze słusznego zupełnie założenia, że kulę ziemską najlepiej poznawać, podróżując po niej. I nie trzeba odbywać tych podróży w sposób fizyczny; można obiecać wszystkie części świata myślą i wyobraźnią, siedząc w swoim pokoju. Dość przeczytać, umiejętnie wybrane, malownicze opisy podróży po różnych krajach. To też książka niniejsza (w 5 częściach: I — Australia z Polinezyą, II — Ameryka Południowa, III — Ameryka Północna, IV — Afryka, V — Azja) na tych właśnie opiera się zasadach metodycznych i stanowi doskonałą lekturę dla młodzieży, jak również i podręcznik do wykładu geografii. Wszystkie pięć części „Geografii malowniczej” są bogato i pięknie ilustrowane.

Pachoński Prof. H. Historia geografii, z rycinami. Kraków. — 80

Stadnicki A. Na obu półkulach. Wrażenia i listy z podróży, 2 tomy. Kraków 6,—

### Pedagogika, wychowanie, szkolnictwo.

Foerster Dr. Fr. W. Nauka życia w przykładach, książka dla rodziców i wychowawców, cz. II, streściła M. Bujno-Arctowa (Książki dla wszystkich). — 30

Wśród licznych książeczek pedagogicznych, wchodzących w skład przebogatej biblioteczki „Książek dla wszystkich” (około 600 numerów), „Nauka życia” Foerstera, umiejętnie i ze zrozumieniem naszych potrzeb i warunków życia przyswojona naszej literaturze naukowej przez p. Maryę Bujno-Arctową, należy z pewnością do najwybitniejszych. Autor znakomitej rozprawy p. t. „Szkoła i charakter”, zamieścił w tem dziele (w oryginale nosi ono tytuł „Jugendlehre”) wskazówki, przeznaczone „dla rodziców, wychowawców i nauczycieli”. Wskazówki te składają się na całokształt wykładu pedagogii moralnej, której zawiądkowanie w różnych krajach pociągnęło za sobą najgłówniejsze skutki. Daleki jest jednak Foerster od nudnego moralizowania, kaznodziejstwa; przeciwnie, opiera się zawsze na przykładach praktycznych, z życia potocznego lub obyczajów, którymi uosabia wykład, zmierzający ku temu, by wychowywać dziecko z jego współudziałem. Bogaty materiał książki Foerstera został podzielony w przekładzie polskim w ten sposób, że pierwszy tomik zawiera teoretyczny

wykład, drugi zaś i trzeci (teraz świeżo wydany) — przykłady praktyczne.

### Matematyka i nauki przyrodnicze.

Sporzyński K. Krótki wykład fizyki do użytku szkół średnich, z uwzględnieniem szkół żeńskich. Wydanie drugie, przerobione, z 300 przeszło rysunkami. — 1,10

Ukazanie się, po czterech latach, drugiego wydania niniejszego podręcznika świadczy o dużej jego użyteczności. Autor nazwał go „skrótowcem”, t. j. zastosowanym do poziomu i programu przeważnie szkół żeńskich średnich, przeznaczających z konieczności na fizykę niezbyt wiele czasu. I okazało się, że podręcznik taki odpowiadał istotnej potrzebie i zaspokoił ją doskonale. Doświadczenie zaś własne autora, jako nauczyciela, jako też uwagi kolegów-pedagogów, naprowadziły p. Sporzyńskiego na myśl o potrzebie ponownego przerobienia pewnych działów, tem więcej, że wypadało, wobec najnowszych odkryć i pojęć, doprowadzić książkę do dzisiejszego poziomu wiedzy, czego też autor z dobrym skutkiem dokonał. „Krótki wykład fizyki” w dzisiejszym układzie śmiało może być oddany w ręce naszej młodzieży.

Suppantisch R. Poglądowa nauka geometrii, dla kl. I szkół średnich, przetłumaczył dr. Ludw. Hordyński. Kraków. 2—

### Medycyna, weterynaryja, farmacja, higiena, gimnastyka.

Kijewski Dr. Fr. Współczesny stan chirurgii płuc. — 80

Sokołowski Dr. A. O wskazaniach do zabiegów chirurgicznych w cierpieniach płucnych. — 80

Stephens F. Jak pielęgnować niemowlę. Rady dla młodych matek. — 10

### Rolnictwo i technika.

Biedrzycki Inżyn. St. Zarys mechanicznej uprawy roli. Wyd. Central. Tow. Rolniczego, serya II, Nr. 3. — 1,40

Karczewska M. Racyonalne żywienie drobiu, wskazówki dla hodowców. — 50

Leszczyński H. Gospodarstwo «Futorowe». Kijów. — 1,—

Trunz Dr. A. Nawozy zielone, ich zastosowanie i znaczenie w rolnictwie i leśnictwie, tłumaczył W. Rościszewski. — 60

### Sztuki plastyczne.

Batowski Z. Norblin, z 148 ilustracjami. Lwów. — 4,—

Pierwociny malarstwa polskiego (ściśle: twórczości tych artystów-cudzoziemców, którzy, za Stanisława Augusta przybywszy na ziemię polską, wzięli ją za drugą ojczyznę i tu hodowali młodzieńską płonącą sztuką, jak: Bacciarelli, Lampi, Norblin) nie znalazły jeszcze w dostatecznej mierze swych monografistów. Ze szczerą też radością powitaliśmy niniejsze studyum, napisane z gruntowną znajomością rzeczy, a wydane i zdobione (150 ilustracji w tekście i na osobnych tablicach) prawdziwie po europejsku.

Kamiński A. Szkice z puszczy Białowiejskiej, 14 kartonów z tekstem Z. Bartkiewicza. — 2,— w teczce płócienną 3,—

### Powieści, poezye, dramaty.

d'Angoulême M. Opowiadania (Heptameron). Według dokumentów, zebranych przez Le Roux de Lincy i Montaiglon. Lwów. — 4,—

Bisson A. Dzik, komedia w jednym akcie. — 30

- Eismond J. Bajki i prawdy. —40  
 Falkowska St. Lilie cmentarne, poezye. 1,20  
 Galica A. Robert Szporn, dramat w czterech aktach. Kraków. 1,—  
 Guranowski J. Poezye, serya I. 1,50  
 Hugo W. Człowiek Śmiechu, powieść, 150  
 Kłom. Fel. Faleński, z 18 ilustr. 1,50  
 Huskowski J. W płomieniu, nowele i poezye prozą. Lwów. —75  
 Włakowicz J. K. Ikarowe loty. Kraków. 1,60  
 Kaden Juliusz. Zawody, nowele. Kraków. 1,20  
 Kiedrzyński St. Śladem kobiety, romans trzech kochanków. 1,—  
 Kożuch M. Kastor i Polluks, powiastka. —15  
 Kuprin A. Miłość Sulamity, powieść. Kraków. —60  
 Lange A. Elfryda, nowele i fantazy, wydanie II. Kraków. 1,60  
 Lubierzyński F. Illuzye, komedia w trzech aktach. —80  
 Marek A. Noemi, dramat w trzech aktach. 1,—  
 Miniatury Humorystyczne. Przełożył Cragus. Kraków. —50  
 Niewiadomski-Prus St. Przesąd, obrazek dramatyczny w 7 odsłonach. —40  
 Pietrzycki J. O Erosie i Winie, poezye, wyd. II. Kraków. —50  
 Potocki M. Kuzynek. — Czy podać obiad? —60  
 Rodziewiczówna M. Dewajtis. Wyd. popularne. —30  
 — Nieoswojone ptaki, powieść. —80  
 Rzewuski Hr. A. Jego żarłoczna miłość Burak..., szkice ukraińsko-kontraktowe. Kijów. 1,—  
 Sprzeczka. Żarcik, dyalog estradowy. —12  
 Staniszeńska Z. Niknące obrazy, z wrażeń i myśli. 1,50  
 Staniszeński St. Bez echa, zbiór wierszy. 1,40  
 Szandlerowski A. Pisma. — Poezye. 1,60  
 — Confiteor. 2,—  
 Poeta wielkiej przyszłości był zmarły przed dwoma laty ks. Antoni Szandlerowski. Zgon jego, przedczesny i nieoczekiwany, kłamiący wszelkie związane z jego młodzieńczym talentem nadzieje, głęboki wzniecił smutek w sercach tych wszystkich, którzy zdążyli zapoznać się z jego utworami. Temuż uczuciu oprzeć się niepodobna, czytając niniejsze, pośmiertne wydanie fragmentów poetyckich („Poezye”), i wzniosłych, głębokich refleksji, przepiękną prozą pisanych („Confiteor”). Zawzięcie ten rwący się do życia i twórczości młodzieniec zszedł z tego świata.  
 Teslar A. Dla ciebie, nowele. —85  
 Tetmajer Wł. Przerwa. Opowieść z dawnych lat. Tryptyk. Wieliczka. 1,05  
 Truszkowski A. Poezye. —75  
 Weyssenhoff J. Znaj Pana, nowele. 1,50  
 W skład niniejszego tomu wchodzi następujące nowele: „Znaj pana”, „Pani Teodora”, „Pod piorunami”, „Wyroki”, „Dwa sumienia”. Wysoki stopień artyzmu, doskonała znajomość sere ludzkich, czar poetycki, styl wytworny, choć prosty, składają się na te perełki natchnienia tego, który oddawna przestał być tylko satyrykiem wielkiego świata, a dziś wśród beletrystów polskich zajmuje miejsce bezwzględnie jedno z najpierwszorzędniejszych.  
 Wieszczycki z Wieszczyk Adryan. Sielanki albo pieśni (1634 r.). Wydał Stanisław Rachwał. Kraków. —15  
**Książki dla ludu.**  
 Marylski A. Polityka narodowa. —05  
 Skarga Ks. Piotr. 1612 — 1912. —05

Varia.

Izdebska J. i Gałęcka M. Kuchnia polska, praktyczny podręcznik, zawierający 1601 przepisów i doświadczeń gospodarskich, dyspozycje obiadów z uwzględnieniem higieny i kuchni jarskiej, bufet, nakrycie stołu, przybranie półmisków, obsługa, przyjęcia, objaśnienia wyrażen kucharskich, kalendarz targowy, sposoby badania produktów (dr. Serkowski), opis kuchni wzorowej, użytkowanie resztek, ze 184 rys. w tekście i 4 tablicami kolorowymi. Wydanie nowe, opracowała i powiększyła Marya Gałęcka, dziesiąty tysiąc. 1,80 w opr. rb. 2 i 2,20

Jedna to z lepszych i popularniejszych naszych książek kucharskich; zdobyła też sobie zaszczytne odznaczenie na wystawach naszych i wszechświatowych. „Kuchnia polska” zawiera wszelkie wskazówki, informacje, przepisy, które znać powinna gospodyni domu, zarówno zamożnego, jak i skromniejszego. Szczególną zwrócono tu uwagę na wskazówki ogólnego charakteru: o dyspozycji obiadów, o zastawie stołu, o doświadczeniu gospodarskim, o przyprawach do potraw, dalej objaśnienia wyrazów i wyrażen, używanych w kucharstwie, domowe sposoby badania produktów spożywczych, ogólne uwagi o kuchni, poza tem zaś, na początku każdego z rozdziałów (a jest ich 20), ogólne również uwagi o wszelkich rodzajach produktów spożywczych. Wydanie niniejsze w porównaniu z pierwszym jest znacznie rozszerzone i uzupełnione; gruntownej tej przeróbki dokonała p. Marya Gałęcka. Spodziewać się należy, że „Kuchnia Polska”, jak i dotąd, cieszyć się będzie gorącym uznaniem u naszych gospodyń, uznaniem, na które zresztą w zupełności zasługuje.

U OBCYCH.

I. Nowości literatury francuskiej.

a) Historia.

- De Baye baron. Smolensk. Les origines. L'épopée de Smolensk en 1812. fr. 5.—  
 Cocquard C. 1870 — 1871. Origines et Responsabilités. T. VI. fr. 1.—  
 Chuquet A. La Campagne de 1812, mémoires du margrave de Bade. fr. 3,50  
 Reboul F. Campagne de 1813. Les préliminaires. T. 2: Le Commandement du prince Eugène. fr. 7,50  
 Waliszewski K. Le fils de la Grande Cathédrale, Paul 1-er. fr. 8.—

b) Literatura.

- Barre A. Le Symbolisme. Essai historique sur le mouvement poétique en France de 1885 à 1900. fr. 12.—  
 Dupuy E. Alfred de Vigny. Les amitiés, son rôle littéraire. II. Le rôle littéraire. fr. 3,50  
 Racine J. Oeuvres inconnues découvertes à la Bibliothèque Impériale de St.-Petersbourg par l'abbé J. Bonnet. fr. 10.—  
 Séché L. Les amitiés de Lamartine. 1-re série. fr. 3,50

c) Muzyka.

- Wyzewa T. de et Saint-Foix de G. W.—A. Mozart. Sa vie musicale et son oeuvre de l'enfance à la pleine maturité. 1756 — 1777. 2 vol. fr. 25.—

d) Powieści.

- Daudet Léon. Ceux qui montent, roman contemporain. fr. 3,50  
 Chateaubriant de A. Monsieur de Lourdes (Prix Goncourt). fr. 3,50  
 Gyp. La bonne Fortune de Toto. Roman dialogué. fr. 3,50

- Loti Pierre. Un pèlerin d'Angkor. fr. 3,50  
 Ohnet G. La légende et l'histoire. La serre de l'aigle. fr. 3,50  
 Rosny J. H. La Fauve. Roman. fr. 0,95  
 Willy et Colette Willy. Claudine s'en va fr. 3,55

e) Poezye.

- D'Annunzio Gabriele. Poésies, 1878 — 1893. fr. 3,50

f) Dramaty.

- Caillavet G. A. et Flers R. Primerose. 3 actes. fr. 3,50  
 Bernstein H. La Griffe. Le Marché. fr. 1,50

II. Nowości literatury niemieckiej.

a) Filozofia.

- Key Ellen. Seelen und Werke. mr. 4.—  
 Vorländer R. Kant und Marx mr. 7.—  
 Wundt W. Einführung in die Psychologie. mr. 2  
 — Probleme der Völkerpsychologie mr. 2,80

b) Historia.

- Welschinger H. Der Krieg von 1870. Ursachen und Verantwortungen. 2 Bnd. mr. 16.—  
 Wilamowitz-Moellendorf U. u. Niese B. Staat und Gesellschaft der Griechen und Römer. mr. 8.—

c) Literatura.

- Becker W. Rembrandt als Dichter. mr. 5.—  
 Hebbel Fr. Sämtliche Werke. Historisch-kritische Ausgabe besorgt von R. M. Werner. Säkular-Ausgabe in 16 Bdn. 1 Abt. Dramen IV 1862. Die Niebelungen. mr. 2,50  
 Hoffman C. Deutsche Lyrik aus Österreich seit Grillparzer, ausgew. u. eingeleitet v. C. Hoffmann. mr. 4.—

d) Przyrodoznawstwo.

- Bölsche W. Der Hirsch und seine Geschichte. mr. 1,50

e) Sztuki piękne.

- Woermann K. Von Apelles zu Böcklin und weiter. 2 Bd. mr. 36.—

f) Powieści.

- Heijermans H. Wasserratten. mr. 3,50  
 Wachsmuth H. Johan Sobieski der Kronfeldherr. Roman aus der Geschichte Polens. mr. 4.—  
 Wells H. G. Der Unsichtbare. Ein grotesker Roman. mr. 3.—  
 — Jenseit des Sirius. mr. 4.—  
 Suttner Bertha. Der Menschheit Hochgedanken. Roman aus der nächsten Zukunft. mr. 4.—

g) Poezye.

- Kipling Rudyard. Balladen aus dem Biwak. mr. 2,50

h) Dramaty.

- Bahr Hermann. Das Tänzchen. Lustspiel. mr. 2,50  
 Fulda Ludwig. Der Seeräuber. Lustspiel in 4 Aufzügen. mr. 3.—  
 Wedekind Frank. Franziska. Ein modernes Mysterium in 5 Akten. mr. 3.—

Z PRASY.

— Najstarszy nasz miesięcznik literacki, Biblioteka Warszawska, rozpoczął z dniem 1 stycznia 72-gi rok swego istnienia. Zeszyty Biblioteki z r. b. (za styczeń marzec) świadczą, że redakcja pielegnuje starannie wielkie tradycje swej przeszłości. Wyróżniają się tu artykuły: d-ra T. Grabowskiego o „Piotrze Skardzie” M. Szyjrowskiego o Stanisławie Trembeckim, J. Flacha o „Ruchu literackim w Niemczech”, G. Smólskiego o „Polszczy

Książki i wydawnictwa, podawane w „Poradniku”, są do nabycia w księgarni M. ARCTA w Warszawie

źnie na górnych Węgrzech", d-ra M. Manna o „Ewolucjonizmie w historii literatury” i in.

— Zeszyt styczniowy **Sfinksa** z opóźnieniem miesięcznym, z powodu zmiany drukarni, wydany, świadczy o wielkiej zabiegliwości redaktora i kierownika, znanego poety i krytyka, Władysława Bukowińskiego (Selima). Artykuły estetyczne i literackie (dr. A. Kołtoński o „Giorgiu Vasarim”, malarzu z czasów Odrodzenia, W. Makowski o „Roku 1905 w literaturze polskiej”), powieści (Stan. Przybyszewskiego „Mocny człowiek”, Eljana „Jak odłamana gałąź”), poezje (K. Gliński, M. Zbrowski) i t. d. wypełniają ten zeszyt, poprzedzony portretem i wspomnieniem pogonnym ś. p. Maryi Bukowińskiej.

— Od dnia 1 lutego zaczęło wychodzić nowe pismo, **Tygodnik polski**, poświęcone zagadnieniom życia narodowego w zakresie politycznym, społecznym, naukowym, literackim i artystycznym. Komitet redakcyjny stanowią pp. Stefan Czarnowski i Gustaw Simon, przy najbliższym współudziale pp. Stanisława Bukowieckiego, Zdzisława Dębickiego, Stefana Dziewulskiego, Józefa Siemieńskiego i Lucjana Zarzeckiego (prenumerata roczna wynosi rb. 7 w miejscu, rb. 8 z przes. poczt.).

— **Bluszcz**, tygodnik ilustrowany, poświęcony sprawom kobiecym, pod umiejętnym kierunkiem p. Zofii Seidlerowej, coraz szerzej rozwija swą działalność i doskonalą się wewnętrznie. Pod względem fachowym stoi on w zupełności na swoim poziomie, a dział literacki i naukowy zapewnia pracami pierwszorzędnymi pisarzy naszych; m. inn. drukuje dwie powieści: W. Gomułickiego „Cień, historia duszy dziecięcej”, i T. Konczyńskiego „Zawrotne drogi”, prócz nowel, i t. d.

— Wyszedł z druku pierwszy zeszyt nowego dwutygodnika społecznego, politycznego i literackiego, p. t. **Zarzewie**. Pismo redaguje w Pułtusk p. Władysław Wardy, drukuje się zaś w Warszawie.

— Opuścił tłocznie drukarskie numer 1 tygodnika p. t. **Przegląd Wileński**, pod redakcją p. Michała Kömera.

## BIBLIOGRAFIA PRAWNICZA.

W Nr. 68 **Kuryera Warszawskiego** z dnia 8 marca czytamy artykuł p. Józefa Bielińskiego, p. t. „Książka na dobie”, poświęcony „Bibliografii prawniczej” A. Suligowskiego, o której wspominaliśmy w Nr. 1 naszego **Poradnika**.

Zaznaczamy, że literatura prawnicza polska jest obrazem walki naszego ducha narodowego z narzuconymi mu od stu lat obcymi normami prawnospołecznymi, autor powiada w dalszym ciągu:

„A jak się ten dorobek prawniczy przedstawia w rzeczywistości, wyjaśnia nam Adolf Suligowski, znany działacz społeczny i autor wielu prac naukowych, a między niemi głośnego „Miasta analfabetów”. Wiedziony duchem obywatelskim, ułożył wspaniałą księgę i ofiarował ją społeczeństwu dla wiadomości i nauki. Dzieło to poprzedził autor „Słowem wstępem”, w którym zawarł historię powstania „Bibliografii prawniczej polskiej” XIX stulecia, pierwszej w naszej literaturze i na ziemiach słowiańskich.

„Drugi artykuł, z kilku paragrafów złożony, poświęcił autor rzutowi oka na twórczość piśmienniczą prawników polskich w XIX wieku. Rozprawa ta, jako synteza, dużego jest znaczenia. Spotykamy tu wiele wzniosłych myśli, które silniejszym akcentem autor i podaje jako wskazówkę dla młodszych pokoleń prawników polskich, co do programu przyszłych zajęć: jak należy go ułożyć, aby godnie wstąpić w ślady poprzedników, którzy tak wydatnie działalność swą zaznaczyli.

„Materiał bibliograficzny rozłożył autor w dwudziestu działach, uwzględniając w nich dyscypliny prawne i nauki pomocnicze. U-

kład dzieła systematyczny, poparty dokładnymi skorowidzami, stoi na wysokości dzisiejszych wymagań naukowych; jest to dzieło bardzo pożyteczne nie tylko dla prawników, ale dla każdego uczonnego, miłującego przeszłość, a dbającego o najlepszą przyszłość swojej ojczyzny”.

Kończy p. Bieliński nawoływaniem do pracy kulturalnej dla zapewnienia sobie i następnym pokoleniom lepszej przyszłości.

## W STULECIE KOŁŁATAJA.

W chwili, gdy to piszemy, w Krakowie najwybitniejsi przedstawiciele nauki polskiej święcą jubileusz wielkiego męża stanu i pisarza ogromnych zasług. Święci tę uroczystość przedewszystkiem uniwersytet krakowski, który Kołłatajowi, jako reformatorowi swemu, tyle zawdzięczał.

Czy jubileusz ten upamiętniony będzie jakimś pięknym wydawnictwem, monografią? O tem nie wiemy nic dotąd.

Tymczasem zaś dzielimy się z czytelnikami wiadomością, iż w wydawanej pod redakcją dr. Z. Daszyńskiej-Golińskiej, „Bibliotecze dzieł społeczno-ekonomicznych” (serja I: ekonomistów polscy) ukaże się niebawem, jako tom IX, dzieło p. t. „Socjologiczno-ekonomiczne poglądy Hugona Kołłataja”, zawierające również jego życiorys, które choć w pewnej mierze zapełni ten brak.

O zasługach zaś Kołłataja na polu szkolnictwa znaleźć można wyczerpujące, źródłowe informacje w dziełku Stanisława Krzeminskiego pod tyt. „Kommissya edukacyjna” („Książki dla wszystkich” Nr. 406, cena k. 25).

Oby setna rocznica śmierci tego, kto, po Konarskim\*, w dziedzinie wychowania młodzieży (nie mówiąc już o wielu innych jego dziełach) największe położył zasługi, nie przeminała bez echa!

## POLACY ZAGRANICĄ.

Nakładem firmy Barvič & Nowotný w Bernie morawskim wyszły już w drugim wydaniu znakomite „Gody życia” Adolfa Dygasińskiego w tłumaczeniu p. Maryi Palma p. t. „Hody života” z ilustracjami Antoniego Gawińskiego.

Ilustracje wzięte są z pięknej polskiej edycji, która ukazała się przed rokiem nakładem firmy M. Arcta w Warszawie.

Szybkie wyczerpanie się pierwszego wydania przekładu czeskiego, świadczy, że pobratymcy nasi poznali się na wysokich zaletach tego niepospolitego dzieła. „Gody życia”, ostatni utwór autora „Asa” i „W puszczy”, jest zarazem najpiękniejszy i najdonioślejszy. Dygasiński, wychowany w atmosferze pozytywizmu, wyśpiewał tu pieśń łabędzią nie tylko swego żywota, ale i kierunku filozoficzno-literackiego, jaki reprezentował. A przecież „Gody życia”, ta najczystsza poezja życia w przyrodzie, ten głośny i radosny tryumf światła nad mrokiem, dnia nad nocą, życia nad śmiercią, Białego Boga nad Czarnym, jest do pewnego stopnia zaprzeczeniem hasła pozytywizmu, który niegdyś zwalczał czułe kwilenia „makolągwy i gila”.

Tak to Dygasiński w „Godach życia”, jednym z najniepospolitszych utworów beletrystyki naszej ostatniego 10-lecia, zwyciężył samego siebie.

\*) O Konarskim p. dziełko prof. Ignacego Chrzanowskiego: „Wielka reforma Konarskiego” („Książki dla wszystkich” Nr. 405, Warszawa, 1908, cena kop. 10).

## KURYER KSIĘGARSKI.

Następujące wydawnictwa firmy nakładowej M. Arcta ukażą się niebawem na półkach księgarskich.

**Karejw M.** Pogląd ogólny na dzieje Europy Zachodniej w wieku XIX, z upoważnienia autora przetłómaczył Józef Szuster. „Podstawy wykształcenia współczesnego” tom XVI.

**Carlyle Thomas.** Praca, nie rozpoczyna, przełożył Adolf Strzelecki. „Księgi życia i ducha”.

**Kraśński Z.** Nie-Boska Komedja, ze wstępem według „Historji literatury polskiej” prof. St. Tarnowskiego i objaśnieniami, „Biblioteczka Narodowa” Nr. 47.

— Irydion, ze wstępem według „Historji literatury polskiej” i objaśnieniami, „Biblioteczka Narodowa” Nr. 31.

**Lubbock John.** Powaby życia, z 77 wydania angielskiego spolszczyła Izabella Moszczeńska, wyd. II, „Księgi życia i ducha”.

— Warość życia, z oryginału angielskiego J. M., „Księgi życia i ducha”.

**Mickiewicz A.** Gjaur, przekład z Byrona ze wstępem i objaśnieniami, „Biblioteczka Narodowa” Nr. 52.

— Wybór utworów lirycznych, ze wstępem i objaśnieniami, w czterech częściach, „Biblioteczka Narodowa” Nr. 48 i 51.

**Stroynowski W.** Ekonomika powszechna krajowa narodów. Charakterystyka W. Stroynowskiego skreślił dr. Zygmunt Gargas. „Biblioteczka dzieł społeczno-ekonomicznych” pod redakcją dr. Z. Daszyńskiej-Golińskiej, serja I tom VI: Ekonomści polscy.

## ODPOWIEDZI I INFORMACJE.

Studentowi. Dzieło Prentice Mulforda, o które Szanowny Pan zapytuje, nosi tytuł „Nie wyzyskane siły życia” i wchodzi w skład biblioteki „Ksiąg życia i ducha”. Dowodzi tu autor, że w każdej jednostce tkwi ukryta potęga, która oddziaływać może dodatnio lub ujemnie nie tylko na swoją jaźń, ale wogóle na całe otoczenie, że potęgą i mocą tej siły zdolni jesteśmy opanować dolegliwości moralne i fizyczne, zmniejszać je w sobie i w innych i ciąglem pragnieniem oraz wolą urzeczywistniać te szlachetne dążenia, odbierając je od innych. Z istotnym pożytkiem dla siebie. Z innych dzieł z tegoż cyklu polecamy zwłaszcza rzecz Ellicka Morna: „Zbudź się i walcz, sztuka odnawiania duszy i ciała” i O. S. Mardena: „Siłę ducha i spokój życia”.

Mecenasowi A. M. w Łodzi. Życzeniu Pańskiemu co do Adolfa Suligowskiego „Bibliografii prawniczej polskiej XIX i XX wieku” uczyni zadość księgarnia M. Arcta w Warszawie, której list Pański przekazaliśmy.

Ciekawej. Prospekt szczegółowy wydawnictwa „Ksiąg życia i ducha” przesyłamy pod wskazanym adresem.

## Z ŻAŁOBNEJ KARTY.

W dniu 1 marca rozstał się z tym światem ś. p. **Edward Grabowski**, znany pedagog, zasłużony badacz literatury powszechnej i polskiej, współpracownik wielkiego wydawnictwa „Dziejów literatury powszechnej” oraz „Poradnika dla samouków”, współautor (wraz ze ś. p. Piotrem Chmielowskim) „Obrazu literatury powszechnej w streszczeniach i przykładach”, tłómacz kilku dzieł naukowych i literackich, członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Szereg drobniejszych rozpraw i artykułów zamieścił w **Ateneum** i **Bibliotece Warszawskiej**.

DLA NASZYCH GOSPODYŃ

# KUCHNIA POLSKA

PODRECZNIK DLA PAŃ, GOSPODYŃ I KUCHAREK,

ulożyła Jadwiga Izdebska. Wydanie nowe opracowała i uzupełniła Marja Gałęcka.

1600 PRZEPISÓW POTRAW PROSTYCH I WYKWINTNYCH  
z uwzględnieniem kuchni jarskiej i dietetycznej.

111 PRKATYCZNYCH RAD I WSKAZÓWEK GOSPODARSKICH.  
Dyspozycje obiadów zwyczajnych i wystawnych Bufet. Nakrycie stołu. Przybranie pół-  
misków. Obsługa. Przyjęcia. Objasnienie wyrażeń kucharskich. Kalendarz targowy.  
Sposoby badania produktów podług Dr. Serkowskiego. Opis kuchni wzorowej. Zużytko-  
wanie resztek.

164 RYSUNKOW I 4 tablice kolorowe.

Cena rb. 1 kop 80, w opr. rb. 2 i rb. 2 kop. 20.

Cześć II. ŚPIŻARNIA I PIECZENIE CIAST (w druku).

111

RAD I DOŚWIADCZEŃ  
GOSPODARSKICH

ulożyła Marja Gałęcka.

Wyjątek z «KUCHNI POLSKIEJ»  
zawierający praktyczne rady i wskazówki  
z 35 rysunkami, 20 kop.

600

RAD I DOŚWIADCZEŃ  
GOSPODARSKICH

NAPISAŁA PAULINA SZUMLAŃSKA

Rady ułożone w porządku alfabetycznym.  
WYDANIE II. Cena kop. 20.

## KSIAŻKA DO RACHUNKÓW

w gospodarstwie domowym

DLA KOBIET

Cena w oprawie 60 kop.

## UŁATWIONY SYSTEM KROJU

SUKIEN I UBRANŃ DAMSKICH

oparty na wyliczeniu

opracowała A. Korycińska,

z 21 tablicami, w opr. rb. 1 kop. 70.

BIELIZNY MĘSKIEJ, DAMSKIEJ  
I DZIECIENNEJ

oparty na wyliczeniu

opracowała A. Korycińska,

z 14 tablicami, w oprawie rb. 2.

## DLA MIŁOSNIKÓW KWIATÓW I ZWIERZĄT W DOMU

ROBERT BETTEN

### HODOWLA KWIATÓW W POKOJU

PRZEKŁAD WEDŁUG 5 WYDANIA ORYGINAŁU

Wyd. II, poprawione i uzupełnione

podług wskazówek P. HOSERA.

Z 131 rysunkami, rb. 1,70; w oprawie ozdob.  
rb. 2,20.

### HODOWLA PTAKÓW ŚPIEWAJĄCYCH

napisał K. Kalinowski

15 kop.

### KANAREK

JEGO ROZMNAŻANIE, HODOWLA I LECZENIE  
CHOROŚ. Wydanie II, 15 kop.

### PTAKI

ATLASIK KIESZONKOWY  
z 32 tabl. barwnymi, i szczegółowymi opisami  
pospolitszych gatunków 50 kop.

### PTAKI ŚPIEWAJĄCE

spotykane w naszych lasach, zaroślach, ogrodach,  
na łąkach, nad wodami i t. p.  
97 rys. barwnych na 12 tablicach, 40 kop.

### AKWARJUM POKOJOWE

Krótkie wskazówki dla miłośników, napisał

K. Prószyński

z 40 rysunkami 20 kop.

### RYBY

ATLASIK KIESZONKOWY

93 rysunków kolorowych na 12 tablicach, z opisem  
50 kop.

### PIESEK POKOJOWY

JEGO RASY, HODOWLA, HOROBY I ICH  
LECZENIE

Z 35 rycinami 30 kop.

## BIBLIOTEKAZKA PODRÓŻNA

TANIE NOWELE, POWIEŚCI I SZKICE.

- |                                                                                                               |      |                                                                        |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------------------------------------------------------------------------|------|
| 276. Andrejew L. Czerwony śmiech. Urywki.                                                                     | — 30 | 100. Hössick F. Nad jeziora włoskim brzegiem. Lago di Comò.            | — 15 |
| 267. Arnold E. Światło Azji. Poemat prozą przedstawia-<br>jący życie i naukę Buddhy.                          | — 40 | Wspomnienia z życia Krasińskiego.                                      | — 5  |
| 215. Barszczewski S. Obrazki Amerykańskie. Część I.                                                           | — 20 | 385. Junosza Klemens. Wilki                                            | — 6  |
| 248. Bauer L. Pokonani. Rozmowy dramatyczne.                                                                  | — 20 | 386. — Z pamiętników roznosiela.                                       | — 10 |
| 259. Dalgas, Egge, Krag, Björnson i inni. Nowele Skandy-<br>nawskie.                                          | — 25 | 401. — Młynarz z Zarudzia. Obrazek wiejski.                            | — 8  |
| 252. Busse K. Nowele szkolne, tłómaczyła M. Bujno.                                                            | — 15 | 402. — Szkice z natury. Muzykanci. Wojtek Węcior.                      | — 8  |
| 452. Durham M. Czarnogórze i Albanja. Szkice z podróży.                                                       | — 25 | 403. — Pokój przy familji.                                             | — 8  |
| 236. Garborg Arne. Górskie powietrze i inne opowieści,<br>przeł. z oryginału norweskiego J. Klemensiewiczowa. | — 25 | 413. — Niekosztowna kuracja. Grabarz książek.                          | — 8  |
| 447. Gobineau J. hr. Odrodzenie. Sceny historyczne. Przek-<br>ład, przedmowa i objaśnienia A. Strzeleckiego.  | — 60 | 414. — W powodzi kwiatów. Gdy konwalje zakwitną.                       | — 8  |
| — Część I. Savonarola.                                                                                        | — 60 | 415. — Oryginał z Piskorzewa.                                          | — 15 |
| — II. Cezar Borgja. Cz. III. Juljusz II-gi.                                                                   | — 60 | 258. Karmen. Dziłusy. Szkice z życia robotników w por-<br>cie odeskim. | — 30 |
| — IV i V. Leon X. Michał Anioł.                                                                               | — 50 | 322. Kipling R. Z pod nieba Indji. Nowele.                             | — 15 |
| 400. Gomulicki W. Trzy królowe. Portrety historyczno-<br>estetyczne.                                          | — 30 | 290. Król K. Frytjof. Opowieść z opowiadań skandynawskich.             | — 30 |
| 390. Goszczyński S. Król zamczyska. Powieść.                                                                  | — 15 | 167. — Cyd. Poemat średniowieczny hiszpański.                          | — 25 |
| 224. Herjermans. Wnętrze. — Służąca. — Matężstwo.                                                             | — 15 | 280. Lagerlöf S. Legendy o Chrystusie, tłómaczyła M. Mar-<br>kowska.   | — 30 |
| 29. Hössick F. Nad wodą wielką i czystą. Z życia poe-<br>tów nad Lemanem.                                     | — 20 | 226. Wells. Nowele, tłómaczył A. Lange.                                | — 20 |
|                                                                                                               |      | 325. Wergiljusz Publusz. Eneida, opracował K. Król.                    | — 40 |
|                                                                                                               |      | 284. Wilkoński A. Wybór ramot i ramotek.                               | — 30 |
|                                                                                                               |      | 279. Zola E. Powódź. Obrazek, tłómaczył Al-Ar.                         | — 10 |

## ZŁOTOUSTY

O PIOTRZE SKARDZE  
jako Człowieku, Kapłanie,  
Mówcy, Pisarzu i Patryjocie.

SZKIC POPULARNY NAPISAŁ

Wiktor Gomulicki

Cena 20 kop.

## SŁOWNIK

ORTOGRAFICZNY

na podstawie uchwał Akademii Umie-  
jętności

ułożył A. Passendorfer

rb. 1 ; w opr. rb. 1 kop. 80

Ks. PIOTR SKARGA

## KAZANIA SEJMOWE

także

WZYWANIE DO PORUTY

Obywatelów Korony Polskiej

czyli

SKARGA WZBUDZONY

wzywający do pokuty nieod-  
włocznej Obywatelów Korony  
Polskiej i Wielkiego Xięstwa  
Litewskiego, zwłaszcza podten-  
czas dobytego na nas miecza  
pogańskiego.

WYDANIE odnowione. 50 kop.

PRACE WACŁAWA NAŁKOWSKIEGO

## GIEOGRAFJA MALOWNICZA

OPISY Z WRAŻEŃ PODRÓŻNIKÓW

I. AUSTRALIA Z POLINEZJĄ

z licznymi rycinami, w oprawie kop. 90.

II. AMERYKA POŁUDNIOWA

z licznymi rycinami, w oprawie kop. 80.

III. AMERYKA PÓŁNOCNA

z licznymi rycinami, w opr. kop. 80.

IV. AFRYKA

z licznymi rycinami, w opr. kop. 90.

V. AZJA I SYBERJA

z licznymi rycinami, w opr. rb. 1 kop. 80.

ZARYS GIEOGRAFJI ROZUMOWEJ

(GIEOLOGJI).

Wydanie III, znacznie rozszerzone, ze 140 rysunkami i mapami,  
rb. 3 kop. 30. w opr. rb. 3 kop. 90.

GIEOGRAFJA FIZYCZNA

objaśniona 106 rysunkami w tekście i 10 mapami.

rb. 1 kop 80; w opr. rb. 2.

# BIBLIOTECKA DZIEŁ SPOŁECZNO-EKONOMICZNYCH

pod redakcją Dr. Zofji Daszyńskiej-Golińskiej.

**BIBLIOTECKA DZIEŁ SPOŁECZNO-EKONOMICZNYCH** podejmuje zadanie zasilenia ekonomicznej myśli polskiej szeregiem dzieł znakomitych dawniejszych ekonomistów. Nie mamy w języku polskim przekładów dzieł ekonomicznych klasyków, tj. prac ekonomistów słynnych, należących do różnych szkół i kierunków, a co gorsza, pozwoliliśmy utonąć w pyłe zapomnienia cennym pracom uczonych naszych. Do prac tych nauka ekonomiczna polska nawiązać dziś powinna, gdyż twórczość nasza w zakresie nauki gospodarczej dopiero wówczas może być prawdziwie wydajna, jeżeli oprzemy ją na całym dotychczasowym dorobku naukowym, a iść będziemy dalej śladami myśli polskiej.

Każdy tomik obejmować będzie życiorys danego autora, pogląd ogólny na jego prace, bibliografię prac jego i prac najważniejszych, napisanych o nim, oraz dzieło podane w tytule

w skróceniu, uwydatniającym system i nowe przez autora do nauki wniesione wartości.

Tuszymy sobie, że biblioteczka ta przyniesie istotną korzyść ludziom, pracującym w zakresie nauk ekonomiczno-społecznych, a zainteresuje cały myślicy ogół polski.

Biblioteczka ta użyteczną być może dla słuchaczy wydziałów prawa i filozofii na uniwersytetach, dla szkół handlowych, szkół średnich i pensjonatów żeńskich, dla bibliotek młodzieży w kraju i za granicą, dla bibliotek robotniczych i oświatowych, oraz dla wszystkich, którzy samokształceniem dopełniają braki wykształcenia swego, albo też kształcenie się uznają za stałą i najważniejszą wobec siebie samych obowiązek; niewielkie bowiem jej tomiki pozwolą zapoznać się z pracami znakomitych ekonomistów, które są już wyczerpane albo też trudno dostępne.

## Serja I. EKONOMISCI POLSCY.

I. Hr. FRYDERYK SKARBEK  
OGÓLNE ZASADY NAUKI  
GOSPODARSTWA  
NARODOWEGO

Charakterystykę skreśliła Dr. Z. Daszyń-  
ska-Golińska. 50 kop.

II. JÓZEF SUPIŃSKI  
SZKOŁA POLSKA  
GOSPODARSTWA  
SPOŁECZNEGO

Charakterystykę skreślił Bolesław Lima-  
nowski. 50 kop.

III. HENRYK KAMIEŃSKI  
FILOZOFIA EKONOMJI  
MATERJALNEJ LUDZKIEGO  
SPOŁECZEŃSTWA

Charakterystykę skreślił Bolesław Lima-  
nowski. 50 kop.

IV. HOENE-WROŃSKI  
MYŚLNE SYSTEMY EKONOMJI  
POLITYCZNEJ:  
MERKANTYLIZM,  
FIZJOKRATYZM

Charakterystyka przez M. Wrońską.  
50 kop.

V. HOENE-WROŃSKI  
SYSTEM EKONOMICZNO-  
PRZEMYSŁOWY Ad. SMITHA  
Wstęp do ekonomji politycznej

Charakterystyka przez M. Wrońską  
50 kop.

VI. WALERJAN STROYNOWSKI  
EKONOMIKA POWSZECHNA  
KRAJOWA NARODÓW

Charakterystykę skreślił Dr. Z. Gargas.  
50 kop.

VII. Ks. H. STROYNOWSKI  
NAUKA PRAWA  
przyrodzonego, politycz-  
nego, ekonomiki poli-  
tycznej i prawa naro-  
dów.

w druku

VIII. NAX  
WYKŁAD POCZĄT-  
KOWY PRAWIDEŁ  
EKONOMIKI POLI-  
TYCZNEJ.

w druku.

IX. HUG. KOŁŁATAJ  
SOCJOLOGICZNO-  
EKONOMICZNE  
POGLĄDY.

w druku.

X. ST. STASZYC  
POGLĄDY  
EKONOMICZNO-  
SPOŁECZNE.

w druku.